

7. PREDPISANA ZDRAVILA

7.2 BOLNIŠNIČNA ZDRAVILA

Skupno je bilo v letu 2021 za bolnišnično predpisana zdravila v bolnišnicah v Sloveniji porabljenih 86.473.075 EUR (kar je 8 % več kot leta 2020), od tega 86 % v splošnih bolnišnicah (74.427.246 EUR), 13 % v specialnih bolnišnicah (11.110.583 EUR) ter 1 % (935.246 EUR) v psihiatričnih bolnišnicah. Največ, 28 milijonov EUR, je bilo porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), sledijo zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (skupina B), 20 milijonov EUR, razna zdravila (skupina V), 11 milijonov EUR, zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), 8 milijonov EUR ter zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (skupina L), 5 milijonov EUR.

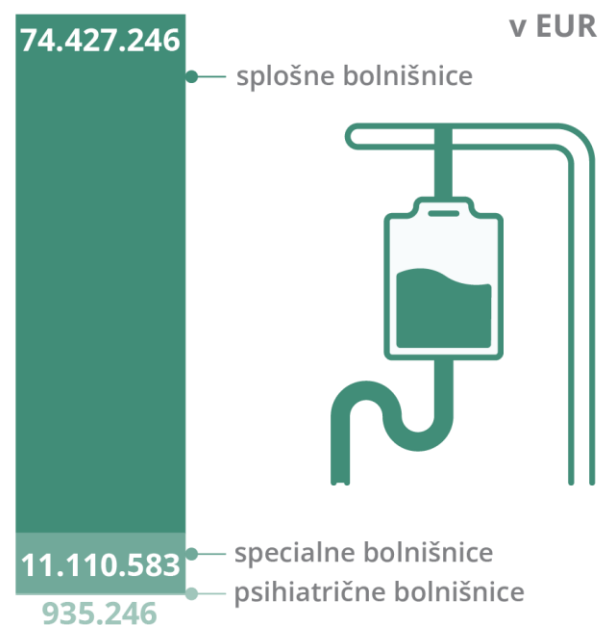
Na podlagi zbirke »Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)« je pripravljen pregled porabe vseh predpisanih zdravil v bolnišnicah po posameznih ATC skupinah v številu DDD (definiranih dnevni odmerki) ter vrednosti. Prikaz porabe zdravil v vseh bolnišnicah je razdeljen v tri sklope, in sicer je ločeno predstavljena poraba v splošnih, specialnih ter psihiatričnih bolnišnicah.

Podatke o predpisanih zdravilih je posredovalo 30 bolnišnic, od tega 26 javnih, tri javno financirane zasebne bolnišnice (Diagnostični center Bled, Kirurški sanatorij Rožna dolina, Medicor) ter javni zdravstveni zavod Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna.

V letu 2021 je bilo v slovenskih bolnišnicah porabljenih 86.473.075 EUR za bolnišnično predpisana zdravila. V splošnih bolnišnicah so, glede na leto 2020, porabili 8 % več, v psihiatričnih bolnišnicah za 33 % več, v specialnih bolnišnicah pa za 18 % manj finančnih sredstev za bolnišnično predpisana zdravila.

Za celostno sliko porabe zdravil v bolnišnicah pa je pregled porabe bolnišničnih zdravil dopolnjen tudi s porabo dragih bolnišničnih zdravil (Seznam B) ter porabo ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), ki se sicer spremljajo ločeno, podatke pa prejmemo iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

7.2 Slika 1: **Vrednost porabljenih zdravil v vseh bolnišnicah¹⁾**, po specialnostih bolnišnic, Slovenija, 2021

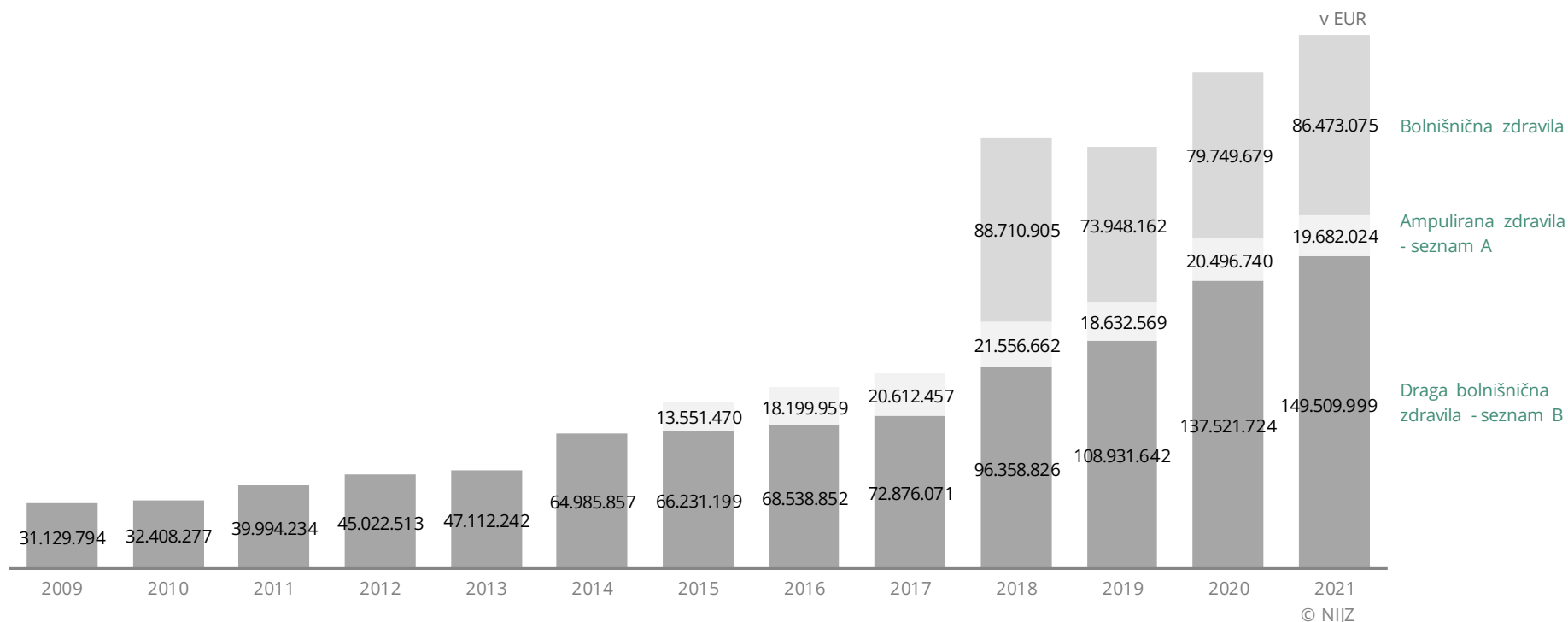

¹⁾ Brez zdravil iz seznama B in seznama A izdanih zdravil na recept
Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

I. VREDNOST PORABLJENIH ZDRAVIL V BOLNIŠNICAH

7.2 Slika 2: **Trend porabe vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah**, vključno zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija, 2009-2021

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

Zdravila, porabljena v bolnišnicah zajemajo vsa porabljena zdravila po posameznih ATC skupinah, dodatno pa so v publikaciji dopolnjeni še prikazi o porabi dragih bolnišničnih zdravil (Seznam B) ter porabi ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), ki se spremljajo ločeno.

Trend predpisovanja dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) je naraščajoč, prav tako trend predpisovanja ampuliranih zdravil (seznam A), ki je bil uveden šele v letu 2014.

7.2 Slika 3: **Skupna vrednost porabljenih zdravil, po glavnih ATC skupinah, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2021**

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC

v EUR

J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	28.406.463
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	20.446.406
V Razna zdravila	10.737.385
N Zdravila z delovanjem na živčevje	7.546.080
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	4.638.469
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	3.615.582
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	3.373.650
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulinov	3.368.386
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	1.571.884
R Zdravila za bolezni dihal	979.581
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	818.557
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	500.070
S Zdravila za bolezni čutil	398.336
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	72.226

© NIJZ

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

V letu 2021 je bilo največ, 28 milijonov EUR, porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), sledijo zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B) z 20 milijoni EUR, razna zdravila (ATC skupina V) z 11 milijoni EUR, zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N) z 8 milijoni EUR ter zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (ATC skupina L) s 5 milijoni EUR.

Porabljena sredstva za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J):

- v splošnih bolnišnicah 26.572.880 EUR,
- v specialnih 1.778.021 EUR,
- v psihiatričnih pa 55.561 EUR.

7.2 Tabela 1: Vrednost porabljenih zdravil, po glavnih ATC skupinah in specialnosti bolnišnic, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2021

v EUR

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Splošne	Specialne	Psihiatrične	SKUPAJ
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	2.650.140	606.250	117.260	3.373.650
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	17.277.486	3.091.491	77.429	20.446.406
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	3.410.988	169.253	35.341	3.615.582
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	406.407	73.095	20.568	500.070
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	741.844	69.027	7.686	818.557
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulinov	3.040.396	322.532	5.458	3.368.386
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	26.572.880	1.778.021	55.561	28.406.463
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	3.209.980	1.424.029	4.461	4.638.469
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	1.277.516	279.581	14.787	1.571.884
N Zdravila z delovanjem na živčevje	6.236.304	787.794	521.981	7.546.080
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	70.194	1.513	520	72.226
R Zdravila za bolezni dihal	772.882	173.839	32.860	979.581
S Zdravila za bolezni čutil	378.221	11.256	8.859	398.336
V Razna zdravila	8.382.007	2.322.903	32.475	10.737.385
SKUPAJ	74.427.246	11.110.583	935.246	86.473.075

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

V bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J) in sicer 28 milijonov EUR.

V splošnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), 26.572.880 EUR, za zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 17.277.486 EUR, za razna zdravila (ATC skupina V), 8.382.007 EUR ter za zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 6.236.304 EUR.

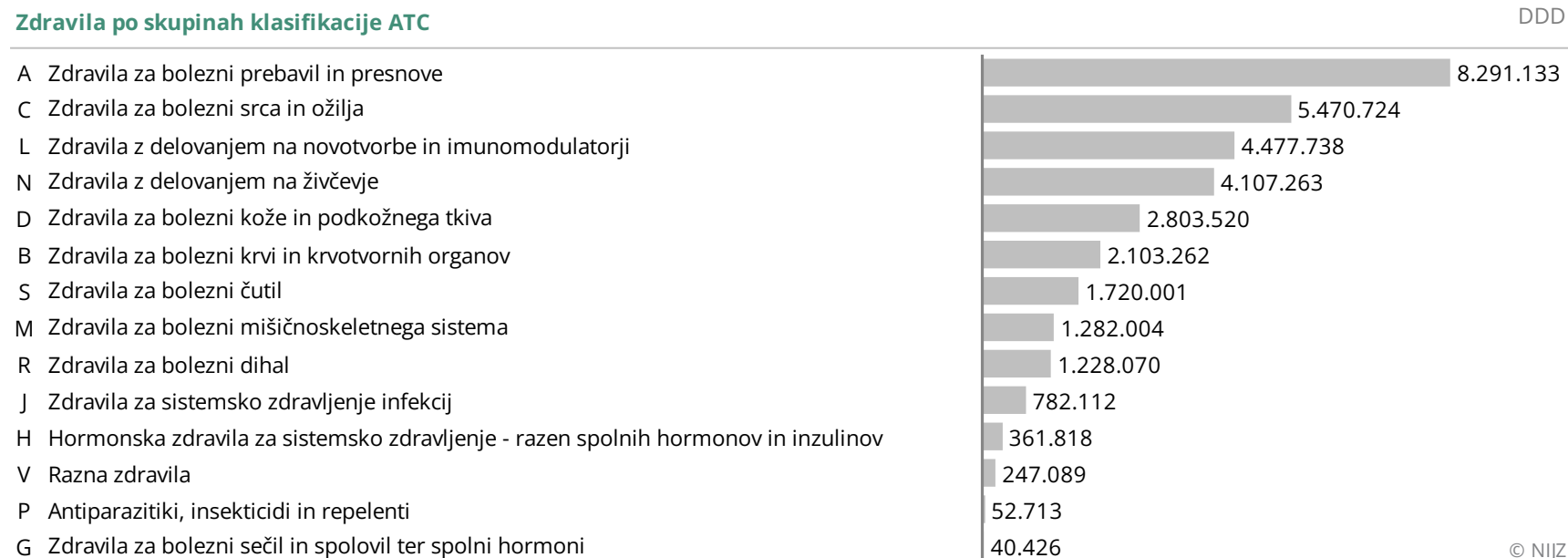
V specialnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 3.091.491 EUR, za razna zdravila (ATC skupina V), 2.322.903 EUR, za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), 1.778.021 EUR. Vendar je potrebno poudariti, da se v specialnih bolnišnicah, kjer se porabi največ zdravil ATC skupin B in L, le-te beležijo predvsem v okviru seznama B (draga bolnišnična zdravila).

V psihiatričnih bolnišnicah je bilo skupno porabljeno 935.246 EUR, kar je 33 % več kot leta 2020, ko je bilo porabljenih 701.368 EUR, najvišja je bila vrednost porabljenih zdravil ATC skupine z delovanjem na živčevje (ATC skupina N) – 521.981 EUR.

II. PORABA ZDRAVIL V BOLNIŠNICAH, PRIKAZANA V DDD

7.2 Slika 4: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah, Slovenija 2021

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

Skupno je bilo v letu 2021 porabljenih 32.967.873 definiranih dnevni odmerkih (DDD) zdravil, kar je 17 % več kot leta 2020, od tega:

- v splošnih bolnišnicah 25.597.034 DDD,
- v specialnih 4.744.937 DDD in
- v psihiatričnih 2.625.903 DDD.

Največ je bilo porabljenih zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 8.291.133 DDD, zdravil za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C) - 5.470.724 DDD ter zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje (ATC skupina L), 4.477.738 DDD.

Potrebno je poudariti, da vsa zdravila, ki se predpisujejo v bolnišnicah, nimajo določenega DDD, zato podatki niso povsem točni oz. primerljivi s porabljenimi ambulantno predpisanimi zdravili. Odmerjanje je povsem individualno, posebej za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji - ATC skupina L, ki so večinoma zajeta tudi v posebnem seznamu B.

7.2 Tabela 2: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah in sklopih bolnišnic, Slovenija 2021

DDD

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Splošne	Specialne	Psihiatrične	SKUPAJ
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	6.634.078	877.123	779.932	8.291.133
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	4.860.428	458.413	151.882	5.470.724
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	3.400.658	446.997	259.608	4.107.263
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	1.164.803	825.491	112.968	2.103.262
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	304.151	37.392	20.275	361.818
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulini	2.230.261	552.320	20.939	2.803.520
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	1.057.175	147.696	23.199	1.228.070
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	330.682	447.776	3.654	782.112
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	946.769	233.896	101.339	1.282.004
N Zdravila z delovanjem na živčevje	3.010.175	404.868	1.062.695	4.477.738
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	39.462	587	378	40.426
R Zdravila za bolezni dihal	1.343.891	297.856	78.253	1.720.001
S Zdravila za bolezni čutil	226.246	10.582	10.261	247.089
V Razna zdravila	48.255	3.939	519	52.713
SKUPAJ	25.597.034	4.744.937	2.625.903	32.967.873

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

V splošnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 6.634.078 DDD, sledijo zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 4.860.428 DDD in zdravila za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C), 3.400.658 DDD.

V specialnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 877.123 DDD, sledijo zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (ATC skupina D), 825.491 DDD in hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in insulinov (ATC skupina H), 552.320 DDD.

V psihiatričnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 1.062.695 DDD, sledijo zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 779.932 DDD.

DEFINICIJE

OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANG IZRAZ
ATC	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila. Klasifikacija ATC služi kot orodje v raziskavah o porabi zdravil, pri čemer je osnovni namen tovrstnih raziskav izboljšanje kakovosti uporabe zdravil. Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino).		The WHO Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification
DDD	Definirani dnevni odmerek	Po definiciji je definirani dnevni odmerek (Defined Daily Dose, DDD) statistična enota, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva. DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Predstavlja teoretično vrednost, s katero poenotimo prikaz porabe zdravil. Dejansko odmerjanje se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov. Odmerjanje je vedno individualno prilagojeno in je odvisno od indikacije, spola, starosti in teže oziroma druge individualne značilnosti posameznika.	Število DDD v posameznem pakiranju zdravila je zmnožek količine zdravilne učinkovine v eni farmacevtski obliki (npr. 20 mg v eni tableti) ter števila farmacevtskih oblik v enem pakiranju (npr. škatla z 28 tabletami). Primer: DDD za rosuvastatin znaša 10 mg. V škatli z 28 20-miligramskimi tabletami je 56 DDD.	Defined daily doses (DDD)
DID	Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan	Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan je od SZO priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil.	Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (na dan 30. 6.). $DD = (1000 * (\text{število DDD}) / (365 * \text{število prebivalcev}))$	Defined daily doses per 1.000 inhabitants per day (DID)
	Bolnišnična zdravila	Bolnišnična zdravila so vsa tista zdravila, ki se predpisujejo v bolnišnicah skladno z zbirko »Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)«. Dodatno je pregled porabe bolnišničnih zdravil dopolnjen s porabo dragih bolnišničnih zdravil		Medicines prescribed in hospitals

OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANG IZRAZ
		(Seznam B) ter porabo ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A) za leto 2020, ki se sicer spremljajo ločeno. Podatke za porabo zdravil s Seznama A in B so posredovali z ZZS.		
Seznam A	Ampulirana zdravila	Vsa ampulirana zdravila in druga zdravila za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), ki ga definira in posodablja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije vsake tri mesece.		List A
Seznam B	Draga bolnišnična zdravila	Vsa draga bolnišnična zdravila (Seznam B), ki ga definira in posodablja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Vsebuje tudi novo razvrščena draga bolnišnična zdravila, ki jih lahko izvajalci, v skladu z omejitvijo predpisovanja, zaračunajo v breme zdravstvenega zavarovanja. Spremembe Seznama B se objavljajo praviloma enkrat mesečno na spletni strani ZZS.		List B

SEZNAM SLIK

7.2 Slika 1: Vrednost porabljenih zdravil v vseh bolnišnicah¹⁾ , po specialnostih bolnišnic, Slovenija, 2021	2
7.2 Slika 2: Trend porabe vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah , vključno zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija, 2009-2021	3
7.2 Slika 3: Skupna vrednost porabljenih zdravil, po glavnih ATC skupinah , brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2021	4
7.2 Slika 4: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah , Slovenija 2021	6

SEZNAM TABEL

7.2 Tabela 1: Vrednost porabljenih zdravil, po glavnih ATC skupinah in specialnosti bolnišnic , brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2021	5
7.2 Tabela 2: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah in sklopih bolnišnic , Slovenija 2021	7